

opusdei.org

# **Centrum voor integrale vorming van de vrouw in Bolivia**

“Vorming geven aan de vrouw is vorming geven aan een gezin.” Dit is het motto van CEFIM, het centrum voor integrale vorming van de vrouw, dat in 1986 in La Paz werd opgericht. CEFIM biedt kansarme vrouwen een opleiding die hen in staat stelt een beroep uit te oefenen en, met respect voor hun culturele identiteit, hun levensomstandigheden te verbeteren.

24-5-2003

"Toen ik uit Apolo kwam voelde ik me alleen en onwennig in een enorm grote stad. Ik kon niet veel: niet lezen en schrijven, en ook niet koken. In CEFIM leerde ik met plezier te werken en ik ben heel dankbaar omdat ik nu een goede baan heb waarmee ik mijn gezin kan helpen." Deze woorden van Consuelo Villanueva vatten de ervaring van veel Boliviaansen samen.

Bolivia is een van de armste landen van Zuid-Amerika. Het land heeft 8,3 miljoen inwoners, van wie ongeveer 50 procent beneden de armoedegrens leeft. Op het platteland loopt dit cijfer op tot 94 procent van de bevolking. Dit verklaart de trek vanuit de rurale zones naar de stad.

Vooraf vrouwen worden door armoede getroffen. Zij hebben minder opleidingsmogelijkheden dan mannen en ook minder kans op werk. Volgens officiële gegevens wordt 60 procent van de vrouwen die in stedelijke gebieden wonen achtergesteld; ze zijn veelal het hoofd van het gezin en hebben geen opleiding. Degenen die werken doen dat niet officieel. Ze werken voor heel kleine ondernemingen of produceren zelf iets. Ze krijgen 39 procent minder salaris dan de mannen.

## **Concreet antwoord**

De Vereniging voor culturele en sociale vooruitgang (APROCS) stelde zich in 1986 tot doel het Centrum voor Integrale Vorming van de Vrouw (CEFIM) op te richten om technische en dienstverlenende opleidingen aan te bieden voor vrouwen met weinig middelen die op

het platteland en in de periferie van de stad La Paz wonen.

”In ons land hebben we een groot probleem van werkloosheid en onderbetaling onder vrouwen. Ze staan voor de grote opgave om te overleven,” legt Graciela Volpen, directeur van CEFIM uit. ”Een van de belangrijkste factoren die tot deze situatie leidt is het gebrek aan opleiding. Wij willen cursisten in staat stellen toegang te krijgen tot de verschillende beroepen en hen vormen opdat ze in de toekomst in staat zijn op een waardige, christelijke - en daarom volledig menselijke - manier te leven in een samenleving met grote contrasten.”

CEFIM is klein begonnen. Een groep mensen die het onderricht van Jozefmaria Escrivá, stichter van het Opus Dei, kende, zocht naar een christelijk antwoord op het probleem van vrouwen zonder opleiding en

zonder werk. Vanaf het begin was het voor hen een uitgemaakte zaak dat de motor van dit alles een beginsel was dat de heilige Jozefmaria vanaf 1928 verkondigde: "Het werk, welk werk dan ook, getuigt van de waardigheid van de mens, van zijn heerschappij over de schepping. Het biedt de gelegenheid om de eigen persoonlijkheid te ontwikkelen. Het is een band die verenigt met anderen, een bron van inkomsten om het eigen gezin te onderhouden; een middel om bij te dragen aan de verbetering van de maatschappij waarin men leeft, en aan de vooruitgang van heel de mensheid." (*Als Christus nu langskomt*, 47). Dit enthousiasme sloeg snel over op anderen die gingen meewerken in deze onderneming.

**CEFIM, nu**

De bouw van de huidige vestiging van CEFIM was mogelijk dankzij de medewerking van ICU - *Instituto per la Cooperazione Universitaria*, een Italiaanse ONG - en de Europese Unie. Het centrum wordt financieel vooral gesteund met plaatselijke giften van de Vrienden van CEFIM en door subsidies uit fondsenwerving.

Sinds 2002 werkt EDA-ODT, een Australische ONG die interesse heeft in de vakopleiding voor de vrouw, mee met het opstarten van opleidingen tot ziekenverzorgster, assistente bij geriatrie en kindergeneeskunde, in de keuken en in de voedingsindustrie. Door deze opleidingen kunnen jonge vrouwen die de middelbare school hebben gedaan snel een baan vinden die aansluit bij de huidige vraag in het land.

De programma's van CEFIM geven toegang tot banen in de

dienstverlening, in familiebedrijfjes, kleine ambachten, enz.

Er wordt ook gewerkt aan alfabetisering. Meer dan 600 vrouwen leren lezen en schrijven en tegelijkertijd kunnen zij een certificaat krijgen op het terrein van eenvoudige dienstverlening: koken, bakken, naaien, weven, enz.

De leerlingen van CEFIM hebben de gelegenheid gehad om een integrale vorming te ontvangen; beroepsmatig en menselijk. Velen hebben ontdekt hoe zij op een waardige manier kunnen leven en hun kinderen kunnen opvoeden. Door de ontvangen vorming hebben zij meer vat op hun leefsituatie gekregen.

De uitdaging om verder uit te breiden heeft de directie van CEFIM ertoe gebracht nieuwe doelstellingen te formuleren: het opleidingsaanbod uitbreiden, een systeem van mentorschap voor zowel docenten

als leerlingen invoeren, de actieradius uitbreiden naar andere zones van de stad, nieuwe cursussen starten en zorgen voor goede docenten... In woorden van de Boliviaanse minister van Onderwijs: "Als we willen dat dit werk vooruit gaat dan moeten we het goed verzorgen. Het goed zou zijn dat er niet slechts één, maar veel van dit soort centra komen."

**CEFIM**

Calle Macario Pinilla, 345

La Paz, Bolivia

---

pdf | Document automatisch  
aangemaakt door <https://opusdei.org/nl-be/article/centrum-voor-integrale-vorming-van-de-vrouw-in-bolivia/>  
(17-3-2026)